

Ennätysmäärä elokuvia – laatua jokaiseen makuun

RAKKAUTTA & ANARKIAA 19.-29.9.2013

Tänä vuonna 26. kerran järjestettävä Helsinki International Film Festival – eli kotoisammin Rakkautta & Anarkiaa – kokoaa jälleen kerran kiehtovan kattauksen maailmalla palkittuja elokuvia, suurelle yleisölle tuttuja nimikkeitä sekä myös pienempiä ja tuntemattomampia tuotantoja. Listalta löytyy katsottavaa jokaiseen makuun: elokuvia on mukana ennätysellinen määrä, kun 300 nimikettä valtaa valkokankaita.

TEKSTI PÄIVI LAAJALAHTI

ODOTETTUA UUTUUKSIA JA PIENIÄ KIVOJA
Suomen suurin elokuvafestivaali aloittaa isosti Cannesin Kultaisen palmun voittajalla. Tunisialaisen **Abdellatif Kechichen** ohjaama *Adèle en vie* – osat 1 & 2 (*La vie de Adèle, chapitre 1 et 2*) on intiimi kertomus kahden nuoren naisen rakkaudesta, ja se on kerännyt positiivista huomiota niin kriitikoiden kuin tavallisen elokuvayleisönkin joukossa.

Yksi festivaalin odotetuimpia nimiä on gaalaelokuvana nähtävä hongkongilaisohjaaja **Wong Kar-wain** kahdeksan vuotta työn alla ollut *Grandmaster*. 1900-luvun alkupuoliskolle sijoittuvassa elokuvassa seurataan **Tony Leungin** esittämän kung fu -mestarin elämää visuaalisesti komeiden taistelukoreografioiden maustamana.

Dokumenttielokuvien joukosta nousee Berliinin elokuvajuhlilla palkittu *The Act of Killing*, joka lavastaa uudelleen 1960-luvulla tapahtuneet Indonesian massamurhat mukana olleiden kuolemanpartiolaisten avulla. Toinen esimerkki kiinnostavasta

dokumentista on *The National* -yhtyeestä kertova *Mistaken for Strangers*.

Elokuvanörttien kannalta yksi festivaalin odotetuimpia elokuvia on varmasti **Joss Whedonin** ohjaama mustavalkoinen Shakespeare-filmatisointi *Much Ado About Nothing*. Pari vuotta sitten suomalaista festivaaliyleisöä *Kill List*illä kohahduttaneen **Ben Wheatleyn** uutuuskomedia *Sightseers* löytyy myös ohjelmistosta.

FESTIVAALIN JÄLKEEN VALKOKANKAILLE
Perinteiseen tapaan R&A:ssa saa Suomen ensi-iltansa joukko elokuvia, jotka pääsevät laajempaan levitykseen festivaalin jälkeen. Näihin kuuluu kotimaisessa gaalassa esitettävä **Dome Karukosken** draama *Leijonasydän*, jossa **Peter Franzénin** esittämä uunatsi tasapainoilee ideologian ja intohimoisen rakkauden tuoman isäpuolen roolin välillä. Muista kotimaisista nimikkeistä festivaalilla on mukana muun muassa **Pirjo Honkasalon Pirkko Saision** romaanin pohjalta ohjaama *Betoniyö*, joka tulee teattereihin marraskuun alussa.

Elämän tasapainoilua nähdään myös festivaalin päätöselokuvassa, jossa etsitään omaa paikkaa elämässä. New Yorkiin sijoittuva mustavalkoinen draamakomedia *Frances Ha* yhdistää jo **Greenbergissä** (2010) yhteistyötä tehneet **Noah Baumbachin** ja **Greta Gerwigin**. *Frances Ha* pääsee festivaalin jälkeen normaaliin teatterilevitykseen 18. lokakuuta.

Lokakuussa teatterilevitykseen tulee myös **Gus Van Santin** ohjaama *Promised Land*, joka kertoo **Matt Damonin** esittämän myyntimiehen dilemmasta tämän joutuessa puun ja kuoren väliin pikkukaupungin asukkaiden ja ympäristönsuojeluväen keskellä. **Michel Gondryn** ohjaama surrealistinen Päivien kuuhu (*L'écume des jours / Mood Indigo*), tähtinään **Audrey Tatou** ja **Romain Durin**, tuodaan teattereihin lokakuun lopussa. ■

Rakkautta & Anarkiaa -festivaalin ohjelma julkaistaan kokonaisuudessaan 6. syyskuuta ja liput tulevat myyntiin 12. syyskuuta.

THE ACT OF KILLING

Ohjaus **Joshua Oppenheimer**

★★★★

1960-luvun puolivälissä Indonesiassa murhattiin puoli miljoonaa ihmistä poliittisissa ja etnisissä puhdistuksissa. Ohjaaja **Joshua Oppenheimer** tapasi teloittajiksi nostettuja pikkurikollisia ja pyysi edelleen teoillaan rehastelevia miehiä tekemään kanssaan eri lajityyppejä hyödyntävän elokuvan niistä. Tämän elokuvan tekoa paikoin makaaberin surrealistisesti seuraava dokumentti kaivaa samalla tietään murhaajien mieleen ja maan historiaan. **JOUNI VIKMAN**

AUSTENLAND

Ohjaus **Jerusha Hess**

★★★

Jane (**Keri Russell**) on reilu kolmekymppinen fanityttö, joka haaveilee täydellisestä Mr. Darcystä, minkä takia hänen oikean elämän suhteensa eivät oikein toimi. Jäätyään jälleen kerran sinkuksi Jane päättää toteuttaa unelmansa ja matkaa Britanniaan elämään viikon Jane Austen -maailmassa. Roolipeli uhkaa kuitenkin muuttua todellisuudeksi. **Jerusha Hessin** esikisiohjaus on viehättävä joskin ennalta-arvattava ja paikoin jäykähkö komedia, jossa nykytodellisuus ja Austen-maailma kulkevat rinta rintaan.

PÄIVI LAAJALAHTI

CIRCLES

Ohjaus **Srdan Golubovic**

★★★★

Kotimaansa historiaa ansiokkaasti aiemminkin käsitelleen serbionohjaajan viimeisin on jälleen relevantti lisäys Jugoslavian haajoamisotia ja niiden jälkipyykkiä käsittelevien kulttuuritöiden joukkoon. Pienestä yhteenotosta vuonna 1993 alkava elokuva hyppää prologinsa jälkeen kymmenen vuotta eteenpäin ja näyttää, kuinka kauas konfliktin sirpaleet kantavat. Vahvojen näyttelijöiden ja harkitun niukan kerronnan liitto tuottaa tarvitun muistutuksen traagisista tapahtumista, joiden pöly on Balkanilla vasta laskeutumassa.

ANTON VANHA-MAJAMAA

CONCUSSION

Ohjaus **Stacie Passon**

★★★★

Stacie Passonin esikisielokuva niin ohjauksen kuin käsikirjoituksenkin saralla sukeltaa nelikymppisen Abbyn (**Robin Weigert**) maailmaan, joka mullistuu päähän osuneen iskun jälkeen. Oman vaimonsa haluttomuuteen kyllästynyt kotirouva lähtee tutkimaan itseään osa-aikaisena parittajana toimivan Justinin (**Johnathan Tchaikovsky**) avulla. Nuorille tytöille suunnattujen palveluiden kautta Abby löytää myös itsestään uusia ulottuvuuksia. Vahvaan kasvudraamaan luottava *Concussion* ei lähde mässäilemään lesboseksillä. **PÄIVI LAAJALAHTI**

AN EPISODE IN THE LIFE OF AN IRON PICKER

Ohjaus **Danis Tanovic**

★★★★

Berliinin elokuvajuhlilla palkittu dokumentaari on pienimuotoinen, kengännauhabudjetilla toteutettu kuvaus siitä, kuinka

vaativissa ja askeettisissa olosuhteissa pieninkin vastoinikäminen voi horjuttaa koko olemassaoloa. Romumetallia työkseen keräävän Nazifin vaimo kokee keskenmenon, mutta kuolleen sikiön poistaminen on operaatio, johon köyhällä maalaisisännällä ei ole varaa. Käsivarakamera seuraa karpäsenä vierellä, kun Nazif yrittää epätoivoisesti saada vaimoaan hoitoon. Ihmelääkkeitä ei Bosnian ja Hertsegovinan köyhällä maaseudulla ole tarjolla. **ANTON VANHA-MAJAMAA**

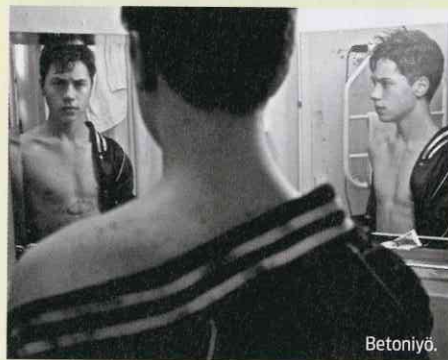
FOR LOVE'S SAKE

Ohjaus **Takashi Miike**

★★★

Epätasainen mutta aina kiinnostava **Takashi Miike** yllättää jatkuvasti. Tällä kertaa hän on valinnut lajityypikseen romanttisen musikaalin. Tarttuvaa J-popia luvattavat koululaiset kunnostautuvat

Sightseers.

ohjaajalle tyypillisesti kuitenkin myös brutaalin väkivallan saralla. Yläluokkainen tyttö ihastuu pahaan poikaan ja ryhtyy järjestämään tälle parempaa elämää, vaikka nuori kapinallinen mieluummin vetää ihmisiä pataan iästä ja sukupuolesta välittämättä. Reilusti yli kaksituntisena tarinassa on hieman liikaa toistoa.

JOUNI VIKMAN

IL FUTURO

Ohjaus **Alicia Scherson**

★★★

Chilelän **Alicia Schersonin** ohjaama kasvutarina sijoittuu Roomaan. Biancan (**Manuela Martelli**) vanhemmat kuolevat auto-onnettomuudessa, ja hän jää vastuuseen nuoremasta veljestään. Surun ja hämmennyksen keskellä Bianca ei pohdi tulevaa vaan tähtää vain selviytymiseen. Hän ystävystyy pikkurikollisten kanssa, jotka kaavailevat ikääntyneen elokuvatahtien (**Rutger Hauer**) ryöstöä. Bianca värvätään houkutuslinnuksi, mutta sielukas vanhus saa hänet muuttamaan

suunnitelmaa. Elokuva pohjaa **Roberto Bolañon** romaaniin.

NIINA HOLM

FRANCES HA

Ohjaus **Noah Baumbach**

★★★★

Noah Baumbachin ja pääosassa nähtävän **Greta Gerwigin** yhdessä käsikirjoittama *Frances Ha* on hurmaava ihmistutkielma siitä hetkestä, kun nuoruuden juuret-tomuus alkaa muuttua vastuulliseksi aikuisuudeksi. Mustavalkoisena kuvattu draamakomedia New Yorkissa asuvasta tanssijasta, joka kamppailee niin taloudellisten ja ammatillisten kuin ihmishuuhdehaasteidenkin parissa, on tarinaltaan rehellisen rosoinen ja aito. Baumbachin kanssa jo *Greenbergissä* yhteistyötä tehnyt, perinteisestä Hollywood-mallista erottuva Gerwig ihastuttaa kömpelönä Francesina, joka ei aina tunnu aivan käsittävän kaikkea.

PÄIVI LAAJALAHTI

A GUN IN EACH HAND

Ohjaus **Cesc Gay**

★★

Yksittäisistä kahden ihmisen kohtaamisista koostuva *A Gun In Each Hand* toimii episodielokuvan tavoin: tietyt pätkät ovat vahvempia kuin toiset. Espanjan eturivin näyttelijöistä koostuva hahmokaarti keskittyy etupäässä miehiin ja näiden naissuhteisiinsa. **Richard Linklaterin** *Before*-elokuvia mukaileva dialogivetoinen kerronta sortuu imelyyksiin ja teennäiseen patetiaan hyvän olon tavoittelussaan, ja kun homehtuneita sukupuolikäsityksiä ei tuuleteta, jättää draamakomedia parista nokkelasta dialoginpätkästä huolimatta olemattoman tunnejäljen.

ANTON VANHA-MAJAMAA

HARRY DEAN STANTON: PARTLY FICTION

Ohjaus **Sophie Huber**

★★★★

Kun **Wim Wenders** valitsi **Harry Dean Stantonin** elokuvansa *Paris, Texas* (1984) pääosaan, oli Stanton kiitetty joskin melko tuntematon luonnonnäyttelijä. Stantonin sulkeutunut hahmo sopi Wendersin tie-elokuvaan erinomaisesti, ja hän jäi suuren yleisön mieliin. Stanton on vai-tonainen myös elokuvien ulkopuolella, todistaa sveitsiläisen **Sophie Huberin** vähäeleinen ja kunnioittaen tehty henkilökuva. Hauras 86-vuotias näyttelijä laulaa kameralle liikuttavasti, muttei kerro itsestään juuri vihjauksia enempää.

NIINA HOLM

IN BLOOM

Ohjaus **Nana Ekvimishvili, Simon Groß**

★★★★

Nana Ekvimishvilin ja **Simon Großin** voimakas ja taitava esikisiohjaus sijoittuu Tbilisiin vuonna 1992. Neuvostoaika on takana Georgiassakin, mutta sisällissota aiheuttaa levottomuuksia. 14-vuotiaat Natia ja Eka elävät lapsuutensa viime hetkiä. Eka asuu äidin ja isosiskon huolekkaiden silmien alla ilman isää. Natian isä on alkoholisti, jonka raivokas käytös repii koko perhettä. Myös leipäjonoissa otetaan yhteen, eikä kaduilla ole turvassa kukaan.

Tyttöjen näkökulmasta koko yhteisö on sotatilassa.

NIINA HOLM

MUCH ADO ABOUT NOTHING

Ohjaus Joss Whedon

★★★★

Joss Whedonin (*Buffy*, *Avengers*) ohjaama *Much Ado About Nothing* on dialogiltaan uskollinen Shakespearen alkuperäiselle näytelmälle. Komedialla on siirretty nykyaikaan Whedonin erehtymättömällä tyyliä, eikä aikakausien yhdistämisestä synny konfliktia vaan paremminkin alkuperäinen dialogi korostaa sen mustavalkoista hurmaavuutta. Elokuvan rooleissa vilisee joukko Whedon-alumneja Amy Ackerista ja Alexis Denisofista Nathan Fillioniin ja Fran Kranziin.

PÄIVI LAAJALAHTI

NAIROBI HALF LIFE

Ohjaus David Tosh Gitonga

★★★

Nairobiasta melko ankean kuvan antava, mutta silti sympaattinen elokuva kertoo maaseudun nuoresta miehestä, joka haa-veilee näyttelijänurasta. Kenian pääkaupunki osoittautuu kuitenkin vihamieliseksi paikaksi, ja nuorukainen joutuu tasapainottelemaan unelmiensa ja alamaailman vaatimusten välillä. Hyvä pääosanesittäjä tasapainottelee harteillaan inhorealismia ja naiivia toiveikkuutta.

JOUNI VIKMAN

POST TENEBRAS LUX

Ohjaus Carlos Reygadas

★★★

Parhaan ohjauksen palkinnon Cannesissa 2012 Carlos Reygadasille tuonut *Post tenebras lux* on kertomus Meksikon köyhälle maaseudulle muuttavasta varakkaasta perheestä. Irralliselta tuntuvista osioista koostuva elokuva on kuin vaikea palapeli, hankala kasata oikeaan järjestykseen. Tunnelmakuviineen se muistuttaa Terrence Malickin elokuvia. Selkeää elokuvakokonaisuutta kaipaaville katsojille sitä ei voi suositella, mutta niiden, jotka haluavat nähdä omaperäisellä tavalla kuvatun, kokeellisen tutkielman ihmiselämästä, kannattaa antaa Reygadasin palapelille mahdollisuus.

PÄIVI LAAJALAHTI

STARLET

Ohjaus Sean Baker

★★★★

21-vuotias Jane löytää tukun rahaa pihakirppikseltä ostamastaan termospullosta, ja ystävystyy sen hänelle myyneeseen, uhkapelaaamiehen leskeksi jääneeseen Sadiin. Nuoren ja vanhan naisen epätodennäköinen ystävyys käynnistyy hitaasti, eikä Sofia Coppolan tyyliä paikoin mukaileva kerronta yritä liikaa. Kun Janen kontroversiaali ammatti tuodaan elokuvan puolivälin kieppeillä ilmi, ei silläkään herkutella enempää. Kauniin vähäeleisen, Kalifornian paahtavassa auringossa kuvatun indie-draaman sivuosissa vilahtelee oikeita pornotähtiä.

ANTON VANHA-MAJAMAA

Adélen elämä – osat 1 & 2
(La vie de Adèle, chapitre 1 et 2).

Frances Ha.

Much Ado About Nothing.

Mood Indigo.

Grandmaster.

STORIES WE TELL

Ohjaus Sarah Polley

★★★★★

Loistavana tarinankertojana tunnettu Sarah Polley sukeltaa rohkeassa dokumentissaan oman perheensä historiaan. Sarahin näyttelijä-äiti Diane kuoli tytön ollessa 11-vuotias ja jätti jälkeensä joukon salaisuuksia, joita tytär käy läpi suorasukaisen avoimesti. *Stories We Tell* on monelta eri kantilta kerrottu tarina, joka koskettavuudestaan huolimatta ei koskaan menetä elämäniloaan ja huumoriaan. Näkökulmia maustavat jälleenpäin näytellyt osiot, mikä tekee dokumentin rakenteesta ihahtuttavan. Tiukasti otteessaan pitävänä se vetää jännittävyydessä vertoja trillereille.

PÄIVI LAAJALAHTI

SUSPENSION OF DISBELIEF

Ohjaus Mike Figgis

★★★

Onko nuoren naisen kuolema onnettomuus, vai onko sen takana käsikirjoittaja, jonka vaimo katosi 15 vuotta aikaisemmin, tai mahdollisesti naisen manipuloiva kaksossisko? Outojakin ratkaisuja mielellään kokeileva Mike Figgis on jännitysjuonen kehittelyä kiinnostuneempi luennoimaan katsojalle elokuvan tekemisen saloista opiskelijoille kurssia vetävän käsikirjoittajan suulla. Kuva- ja äänikikkailu alleviivaavat esitellyjä kliseitä tai pyrkivät leikittelemään niiden kanssa.

JOUNI VIKMAN

UPSTREAM COLOR

Ohjaus Shane Carruth

★★★★

Sundanceassa Special Jury Prizen draamasarjassa voittanut *Upstream Color* on Shane Carruthin (*Primer*) toinen ohjaustyö. Se on visuaalisesti tyylikäs ja piinaavan jännittävä, tieteiselokuvan elementtejä hyväksien käyttävä draama minuudesta ja olemassaolosta. Sinisiä orkideoita, valkoisia matoja ja sikoja yhteen sekoitettava elokuva hyppii tyyliä toiseen ja vääntää teemojensa kautta katsojan mielikuvituksen solmulle. Käsittämättömältä sekasotkulta tuntuvan tarinan palaset loksahtelevat yhteen mieltä häirinyttävien kuvien avustuksella.

PÄIVI LAAJALAHTI

WADJDA

Ohjaus Haifa Al-Mansour

★★★★

Saudi-Arabian ensimmäisen naispuolisen elokuvaohjaajan, Haifaa Al-Mansourin, ihmisläheisyydellään hurmaava esikoisohjaus voitti Venetsian festivaaleilla 2012 mm. C.I.C.A.E. -palkinnon. *Wadja* on ihahtuttavan rohkea ja feministinen kuvaus nuoren tytön unelmasta saada polkupyörä nykypäivän Saudi-Arabiassa, missä naisten pyöräilyä pidetään moraalittomana. Koskettava draama kuvaa yllättävällä avoimuudella naisen asemaa kuningaskunnassa sekä orastavaa vapautumista patriarkaatin kahleista.

PÄIVI LAAJALAHTI